



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน...องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม...อำเภอจุน...จังหวัดพะเยา.....

ที่ พย.๗/๖๑๑๒/๐๘.....วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๙.....

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙.....

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑ ชุด

ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม เลขที่ ๐๓๖/๒๕๖๙ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๙ ได้มอบหมายให้หน่วยตรวจสอบภายในดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม เพื่อประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ตามตัวชี้วัด ข้อที่ O๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ นั้น

ในการนี้ ผู้ตรวจสอบภายในได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว ตามสิ่งที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นายอนุพงศ์ ไชยมงคล)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม

เสถียร เวียงล

สืบเอก

(นรวิชญ์ สมฤทธิ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม

คำสั่ง/ความเห็นนายองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม

ทราบ

ว่าที่ร้อยตรี

(เสถียร เวียงล)

นายองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางงาม

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางขาม ได้มีมติประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยพิจารณาคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่มีวงเงินงบประมาณสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ ซึ่งการที่ถูกพิจารณาคัดเลือกให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คือ

โครงการ...จัดซื้อรถส่วนบุคคล รถบรรทุก(ดีเซล) ขนาด ๑.๑ ตัน ปริมาตรกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า ๒.๔๐๑ จีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุด ไม่ต่ำกว่า ๑๑๑ กิโลวัตต์, ขับเคลื่อน ๒ ล้อ, แบนตันเบิ้ลคัน.....
งบประมาณ ๙๓๕,๐๐๐ บาท (เก้าแสนสามหมื่นห้าพันบาท).....

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ ระยะเวลาการกำหนดความต้องการและจัดทำคุณลักษณะ (Spec)

- การกำหนดเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์: มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่ตรงกับรถยนต์รุ่นใดรุ่นหนึ่งหรือยี่ห้อใดตัวหนึ่งอย่างเจาะจงเกินความจำเป็น (เช่น ระบุฐานล้อ หรือรัศมีวงล้อที่ตรงกับยี่ห้อเดียว)

๒.๒ ระยะเวลาการจัดซื้อจัดจ้าง

- การสมยอมกันในการเสนอราคา (ฮั้วประมูล): ผู้เข้าประมูลอาจเป็นเครือข่ายเดียวกัน มีการตกลงส่วนแบ่งหรือหลีกเลี่ยงการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

๒.๓ ระยะเวลาการตรวจรับพัสดุ

- การตรวจรับไม่ตรงตามสเปก: รถที่ส่งมอบอาจมีอุปกรณ์เสริมไม่ครบตามที่ระบุในสัญญา หรือเป็นรถค้างสต็อกรุ่นเก่า แต่คณะกรรมการตรวจรับยอมลงนามให้ผ่าน

๒.๔ ระยะเวลาการบริหารพัสดุหลังการส่งมอบ

- การใช้รถผิดวัตถุประสงค์: การนำรถส่วนบุคคลไปใช้เป็นรถประจำตำแหน่ง หรือใช้ในภารกิจส่วนตัว (การทุจริตต่อเวลาและน้ำมันเชื้อเพลิง)

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางขาม กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจากจาก ๒ ปัจจัยคือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood: L)

กำหนดเป็น ๕ ระดับ เพื่อดูความถี่หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดทุจริตในขั้นตอนนี้

๕ (สูงมาก): มีช่องโหว่ทางระเบียบชัดเจน หรือเคยเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้บ่อยครั้งในอดีต

๔ (สูง): มีโอกาสเกิดสูงเนื่องจากขาดการตรวจสอบที่เข้มงวด

๓ (ปานกลาง): มีโอกาสเกิดเป็นครั้งคราว หรือมีระเบียบควบคุมแต่ไม่รัดกุมพอ

๒ (น้อย): โอกาสเกิดน้อย เนื่องจากมีขั้นตอนการตรวจสอบหลายชั้น

๑ (น้อยมาก): แทบไม่มีโอกาสเกิด เพราะระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่าน e-GP มีความโปร่งใสสูง

๒. ด้านผลกระทบ (Impact: I)

ประเมินความเสียหายหากเกิดการทุจริตขึ้นจริง (เน้นทั้งปริมาณและชื่อเสียงองค์กร)

๕ (สูงมาก): งบประมาณเสียหายเกิน ๑๐% ของมูลค่าโครงการ หรือถูกขโมยความผิดทาง

อาญา/วินัยร้ายแรง

๔ (สูง): งบประมาณเสียหายสูง (เช่น ซื้อมาแพงกว่าราคากลางมาก) หรือถูกร้องเรียนผ่านสื่อ

๓ (ปานกลาง): ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามตัวชี้วัด หรือต้องแก้ไขสัญญา/ที่โออาร์ใหม่

๒ (น้อย): ความเสียหายทางการเงินเล็กน้อย หรือเกิดความล่าช้าในการส่งมอบ

๑ (น้อยมาก): แทบไม่กระทบต่อเป้าหมายโครงการ

๓. การประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) นำค่า L x I มาคำนวณเพื่อหาคะแนนความเสี่ยงรวม ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ (Matrix ๕ x ๕)

| คะแนน | ระดับความเสี่ยง | สีสัญลักษณ์ | แนวทางจัดการ |
|---------|-----------------|-------------|--|
| ๑๕ - ๒๕ | สูงมาก | แดง | ต้องมีมาตรการจัดการทันทีและรายงานผู้บริหาร |
| ๙ - ๑๔ | สูง | ส้ม | ต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง |
| ๔ - ๘ | ปานกลาง | เหลือง | เฝ้าระวังและปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน |
| ๑ - ๓ | ต่ำ | เขียว | ยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการติดตาม |

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Severity) ในโครงการจัดซื้อจัดสรรทุก ๑ ต้น ของ อบต. ห้วยยางขาม โดยใช้เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

| ประเด็นความเสี่ยง | ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ) | ระดับความ รุนแรง (I) | เหตุผลประกอบการประเมิน |
|--|---|-------------------------|---|
| ๑.การกำหนดเกณฑ์ที่เอื้อ ประโยชน์: มีการกำหนด คุณลักษณะเฉพาะที่ตรงกับ รถยนต์รุ่นใดรุ่นหนึ่งหรือยี่ห้อ ใดตัวหนึ่งอย่างเจาะจงเกิน ความจำเป็น (เช่น ระบุฐาน ล้อ หรือรัศมีวงเลี้ยวที่ตรง เป๊ะกับยี่ห้อเดียว) | ๔ x ๓ | ๔ (สูง) | หากกำหนดสเปกเอื้อให้รถยนต์ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง จะทำ ให้ขาดการแข่งขันที่ธรรม และอาจถูกคู่แข่งรายอื่น ร้องเรียนจนต้องระงับการจัดซื้อ |
| ๒.การสมยอมกันในการเสนอ ราคา (ฮั้วประมูล): ผู้เข้า ประมูลอาจเป็นเครือข่าย เดียวกัน มีการตกลงส่วนแบ่ง หรือหลีกเลี่ยงการแข่งขัน อย่างเป็นธรรม | ๕ x ๕ | ๕ (สูงมาก) | เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ฮั้วฯ ซึ่งมีโทษทางอาญา ร้ายแรง และทำให้ อบต. ต้องจ่ายเงินงบประมาณ สูงกว่าที่ควรจะเป็น |
| ๓.การตรวจรับ ไม่ตรง ตามสเปก: รถที่ส่งมอบอาจมี อุปกรณ์เสริมไม่ครบตามที่ ระบุในสัญญา หรือเป็นรถ ค้างสต็อกรุ่นเก่า แต่ คณะกรรมการตรวจรับยอม ลงนามให้ผ่าน | ๓ x ๓ | ๓ (ปานกลาง) | ส่งผลให้ อบต. ได้พัสดุที่คุณภาพไม่สมราคา และ อาจมีปัญหาการซ่อมบำรุงในระยะยาว |
| ๔.การใช้รถผิดวัตถุประสงค์: การนำรถส่วนกลางไปใช้เป็น รถประจำตำแหน่ง หรือใช้ใน ภารกิจส่วนตัว (การทุจริตต่อ เวลาและน้ำมันเชื้อเพลิง) | ๓ x ๔ | ๔ (สูง) | แม้มูลค่าความเสียหายต่อน้ำมันเชื้อเพลิงอาจไม่สูง มาก แต่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์องค์กรและความ เสี่ยงทางวินัยสูงมาก |

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางขาม ได้จัดทำมาตรการ
ควบคุมความเสี่ยงสำหรับโครงการจัดซื้อรถบรรทุกขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางขาม โดยแบ่งออกเป็น
๓ ระยะ ดังนี้

๑. มาตรการป้องกันล่วงหน้า โดยมุ่งเน้นการจำกัดโอกาสการทุจริตตั้งแต่ระยะวางแผนโครงการ โดยมี
แนวทางปฏิบัติดังนี้

๑.๑ มาตรการป้องกันการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

- ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคุณลักษณะเฉพาะจากบุคลากรหลากหลายกองงาน เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุล พร้อมทั้งพิจารณาเชิญตัวแทนภาคประชาชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วมสังเกตการณ์

- กำหนดให้มีการสืบราคาตลาดจากผู้แทนจำหน่ายไม่น้อยกว่า ๓ ราย เพื่อใช้ประกอบการกำหนดราคากลาง โดยต้องถือปฏิบัติตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงบประมาณอย่างเคร่งครัด

๑.๒ มาตรการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐเชิงรุก

- ดำเนินการเผยแพร่ร่างขอบเขตของงาน (TOR) ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางขาม และระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือคำวิจารณ์จากสาธารณชนก่อนเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. มาตรการเฝ้าระวังระหว่างดำเนินการ โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อค้นหาความผิดปกติในขั้นตอนการคัดเลือกผู้เสนอราคาและการตรวจรับพัสดุ

๒.๑ มาตรการตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้เสนอราคา

- ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความเชื่อมโยงของผู้เสนอราคาในด้านความสัมพันธ์เชิงบริหารหรือเงินทุน (อาทิ สถานที่ตั้งสำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ หรือโครงสร้างผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน) เพื่อป้องกันพฤติกรรมการสมยอมราคา (ฮั้วประมูล)

๒.๒ มาตรการยกระดับความเข้มงวดในการตรวจรับพัสดุ

- กำหนดให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดำเนินการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวขณะปฏิบัติหน้าที่โดยละเอียด โดยเน้นการตรวจสอบความถูกต้องของหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถัง และอุปกรณ์ประกอบรถยนต์ให้ตรงตามข้อกำหนดในสัญญา

- ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดูลงนามรับรองผลการตรวจรับว่าเป็นพัสดุใหม่ที่ไม่เคยผ่านการใช้งานมาก่อนและมีไซ้พัสดุดังค้ำบริพันธ์

๓. มาตรการกำกับดูแลภายหลังการจัดซื้อ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบและป้องกันการนำทรัพย์สินราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว:

๓.๑ มาตรการควบคุมการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

- ให้ติดตั้งระบบติดตามยานพาหนะผ่านดาวเทียมเพื่อตรวจสอบเส้นทางการปฏิบัติงานและพิกัดของรถยนต์แบบปัจจุบัน

- กำหนดให้มีการจัดทำสมุดทะเบียนบันทึกการใช้รถยนต์และบัญชีควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงที่ชัดเจน โดยการนำรถยนต์ออกปฏิบัติงานต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบทุกครั้ง

๓.๒ มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและแจ้งเบาะแส

- จัดให้มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตที่เข้าถึงได้โดยง่าย อาทิ กล่องรับเรื่องร้องเรียน (ตู้ ป.ป.ช. ประจำ อบต.) หรือช่องทางรับแจ้งเบาะแสมผ่านเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน